

Mødenotat

Mødedato	21. oktober 2015
Møde	Miljø- og Fødevareudvalget
Udfærdiget af	Landbrug & Fødevarer

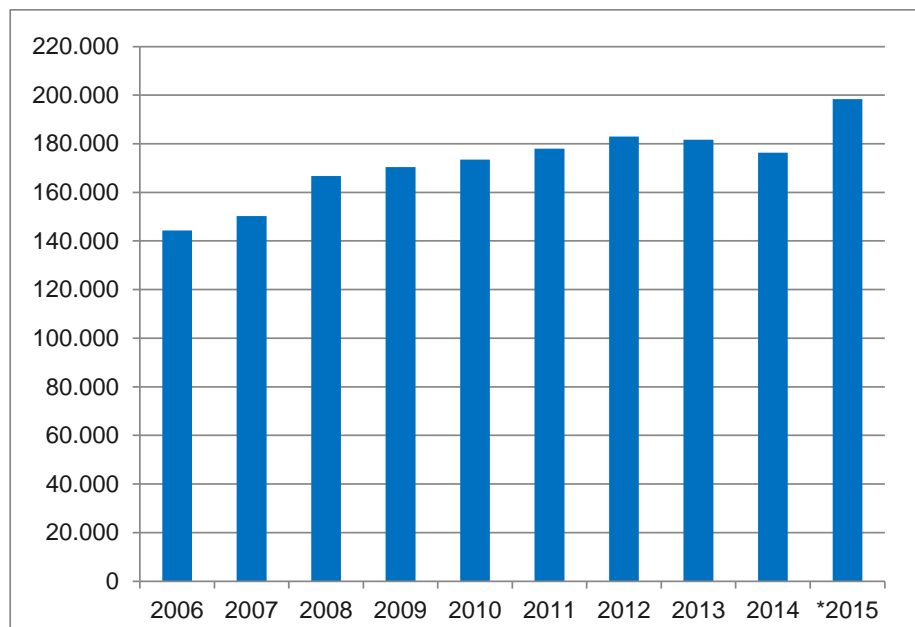
Fakta om økologi 2015

Nedenstående gives en status på den økologiske produktion, salg på hjemmemarkedet og udenrigshandel for økologiske fødevarer, som det ser ud oktober 2015. Der er medtaget grafik til at udvise udviklingen i de seneste år.

Det økologiske areal og bedrifter

Det økologiske areal har siden 2011 været i et niveau omkring 180.000 ha. I 2014 udgjorde arealet 176.323 ha, hvilket var en nedgang på 5.400 ha fra året før. I 2015 forventes at bevilge omlægningstilskud til 22.000 nye økologiske hektarer og det forventes at arealet i 2015 vil nærme sig 200.000 ha.

Figur 1 Det økologisk dyrket areal i perioden 2005 – 2015

Kilde: NaturErhvervstyrelsen. Statistik over økologiske jordbrugsbedrifter 2014. 2015 foreløbig.

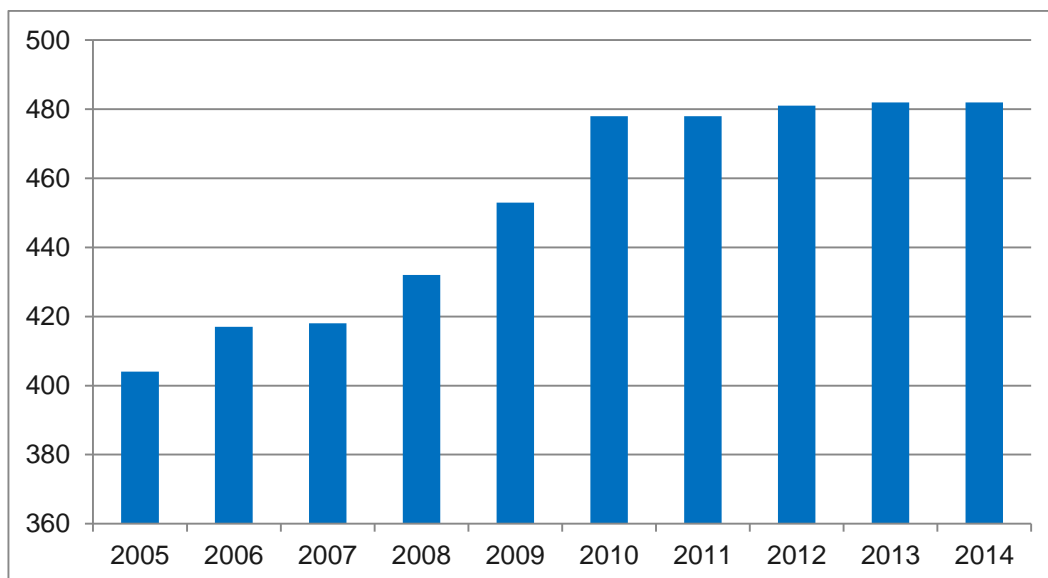
De økologiske bedrifter udgjorde 6,7 pct. af alle bedrifter i 2014, og samme år havde en økologisk bedrift i gns. 70,3 ha, hvor det tilsvarende var 69,9 ha for en konventionel bedrift.

Tilskud: Der gives pt. 870 kr. i løbende økologitilskud pr. ha. Før 2015 kunne tilskuddet søges af alle landmænd der overholdt krav om pesticidfri dyrkning og max 140 kt. N pr ha.(EL-tilskud). Der gives endvidere omlægningstilskud de første to år på 1.200 kr./ha.

Økologisk mælkeproduktion

Den økologiske indvejning har i de seneste fem år ligget nogenlunde stabilt omkring 480 mio. kg, svarende til knap 10 pct. af den samlede mælkeindvejning i Danmark. Arla Foods har den suverænt største økoindvejning, efterfulgt af Thise Mejeri og Naturmælk. Arla Foods er endvidere det mejeri i Verden, som har den største øko-indvejning. Danmark den 3. største økologiske indvejning på mejerierne i EU - kun overgået af Tyskland og Frankrig.

Figur 2 Økologisk mælkeproduktion, 2005 - 2014 (mio. kg)

Kilde: Landbrug & Fødevarers Mejeristatistik, årgangene 2005-2014

Pr. 1. maj 2015 var der i alt 348 bedrifter med økologisk mælkeproduktion, hvilket er 27 færre end på samme tid året før.

En markant stigende efterspørgsel efter økologisk mælk i hele Europa har betydet, at der er blevet "kamp" om økologiske mælkeproducenter. Samtidig har Arla Foods meldt ud, at mejeriet ønsker at øge øko-mælkemængden med 150-200 mio. kg i Danmark og Nordtyskland i de kommende år. Sidstnævnte har bevirket, at mange konventionelle mælkeprocenter i de seneste måneder har fået foretaget omlægningstjek. Der forventes således et stigende antal økologiske mælkeproducenter i de kommende år.

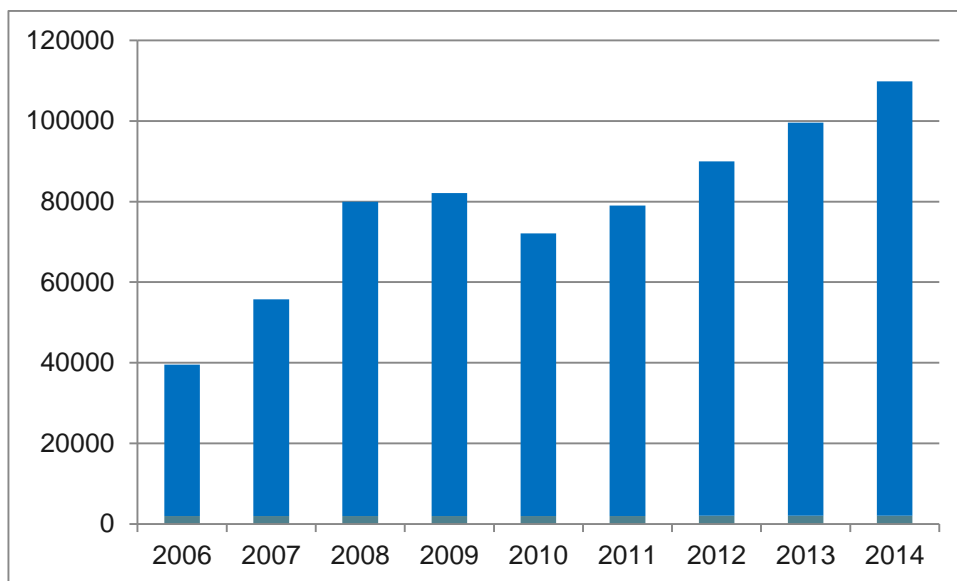
Det økologiske tillæg til den konventionelle mælkepris udgjorde pr. 1. september 2015 i alt 122,1 øre pr. kg økomælk hos Arla Foods, hvilket er det hidtil højeste niveau.

Økologisk svineproduktion

Den økologiske produktion af svinekød har været inde i en rivende udvikling i det seneste tiår, hvor der er sket tæt på en tredobling i antal slagtesvin hos slagteriet Friland, der slag-

ter stort set hele erhvervsproduktionen af slagtesvin i Danmark. Antal økoslagtesvin er således øget fra knap 40.000 i 2006 til omkring 110.000 i 2014. Dermed udgjorde de økologiske slagtesvin omkring 0,7% af det samlede antal slagtesvin i Danmark.

Figur 3 Økologiske slagtesvin, 2006 - 2014 (stk.)

Kilde: Friland (ingen statistik før 2006). Anm.: Tallene er for oktoberår., f.eks. 1. okt. 2013 til 30. sep. 2014.

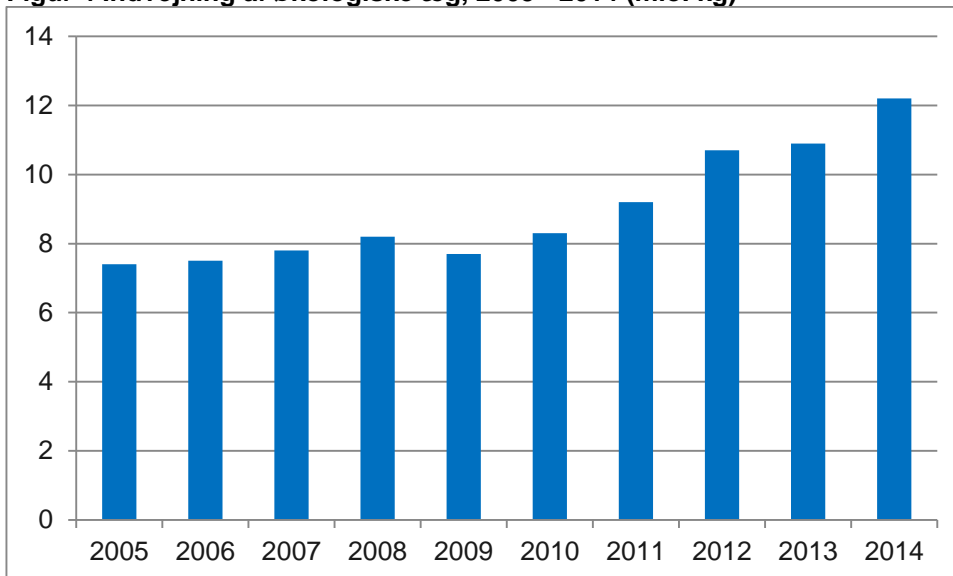
Den markante udvikling i antallet af slagtede svin forventes at fortsætte i de kommende år, idet markederne i både Europa og Asien (Kina) har større efterspørgsel end udbud af svinekød, og slagteriet Friland ønsker derfor at øge produktionen med 15-20 pct. pr. år i de kommende år. Den markante efterspørgsel er ligeledes medvirkende til, at det økologiske tillæg – som betales ud over Danish Crowns konventionelle notering for slagtegrise – har været rekordhøjt i 2015, og lå i niveauet 18,50 – 20,50 kr./kg (afhængigt af kødkvalitet).

Økologisk æg og fjerkræ

Fjerkræsektoren har udviklet sig gunstigt med økologiske æg som den store succeshistorie, idet indvejningen af økologiske æg på pakkerierne er steget fra 7,4 mio. kg i 2005 til 12,2 mio. kg i 2014 (Danmarks Statistik). Dermed udgjorde økologiske æg 19 pct. af alle indvejede æg på pakkerierne i 2014. Stigningen er sket i en periode hvor salget af økologiske æg i detailhandlen ligeledes er forøget markant, således at mere end hvert fjerde æg i detailhandlen nu sælges som økologisk.

Økologiske slagtekyllinger er ligeledes i fremdrift, og der blev ifølge SEGES slagtet omkring 700.000 kyllinger i Danmark i 2014, hvoraf hovedparten blev slagtet hos virksomheden HK Scan. Det er en stigning på omkring 50.000 kyllinger i forhold til året før. Virksomheden har meldt ud, at den ønsker at øge produktionen i 2015 og fremad i takt med den stigende efterspørgsel.

Figur 4 Indvejning af økologiske æg, 2005 - 2014 (mio. kg)

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken.

Danmark har også en relativ stor produktion af økologiske ænder, hvor virksomheden Dansk And er ansvarlig for hovedparten af produktionen. I 2014 blev der hos denne virksomhed slagtet omkring 110.000 økologiske ænder, hvilket er en stigning på ca. 10-15 pct. i forhold til året før. Foruden Dansk And bliver der produceret et ubekendt mindre antal ænder, der sælges fra gårdbutikker. Der er ambitioner om at øge produktionen af økologiske ænder markant i de kommende år - i kombination med et nystartet andeslagteri i Struer.

Økologiske frugt og grøntsager

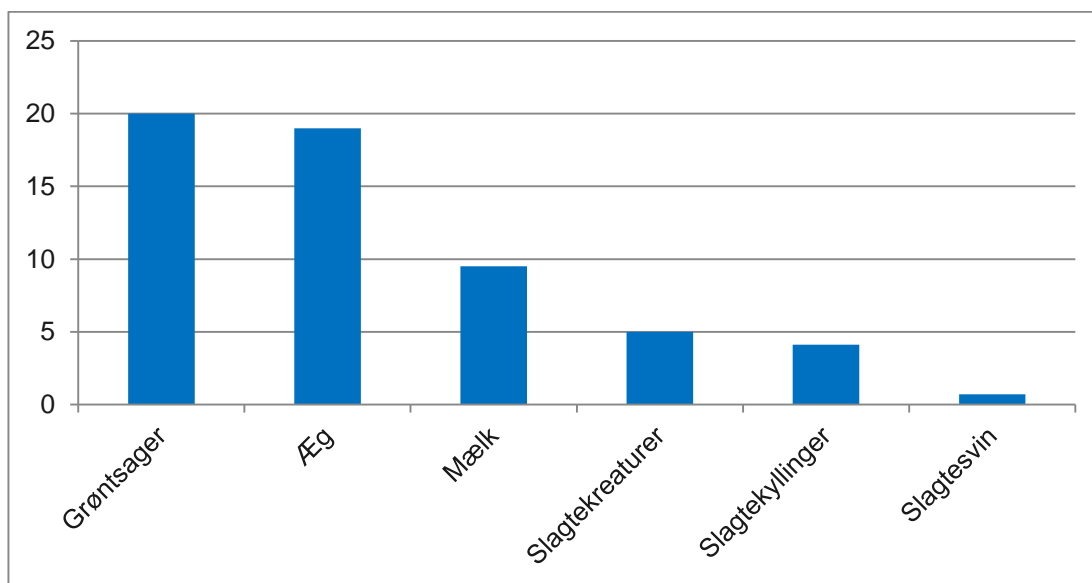
I 2014 blev der i alt dyrket 3.094 ha med økologiske grøntsager på friland, fordelt på 1.050 ha med spisekartofler og 2.044 ha til produktion af øvrige grøntsager. Det økologiske areal udgjorde 19,9 % af det samlede indberettede areal for disse afgrøder og det er samtidig mere end en fordobling af i det seneste årti. Foruden kartofler er de vigtigste grøntsager – der dyrkes på friland – gulerod, ærter, løg, salat, kål, porre, diverse rodfrugter, blomkål og broccoli. I de økologiske væksthuse (drivhuse) dyrkes der primært tomater, agurker samt lidt salat og snackpeberfrugter.

Den mest dyrkede økologiske frugt i 2014 var æble med et areal på 327 ha, svarende til 21,6 pct. af det samlede areal med æbler i Danmark. Derudover bliver der også dyrket pærer, blommer og kirsebær samt i mindre mængder også jordbær, solbær og blåbær m.v.

Der har i de seneste år været markant stigning i efterspørgslen af økologisk frugt og grønt, hvilket har været medvirkende til væksten i produktionen – særligt på friland – og efterspørgslen er ligeledes steget meget markant i år, bl.a. som en konsekvens af detailkædernes satsning på økologi og ligeledes et øget salg til storkøkkener via foodservice.

Væksten gælder inden for alle afgrøder, og det er en konsekvens af en tilsvarende stigning i forbruget i samme periode. Og efterspørgslen af grøntsager forventes at stige yderligere i de kommende år, hvor flere storkøkkener øger andelen af økologiske råvarer.

Figur 5 Oversigt over økologiske andele af samlede landbrugsproduktion i 2014

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken (æg), NaturErhvervstyrelsens "Statistik over økologiske jordbrugsbedrifter 2014, juli 2015" (grøntsager og slagtekyllinger), Landbrug & Fødevarer Mejeristatistik 2014 (mælk) og Frilands Årsberetning 2013/14.

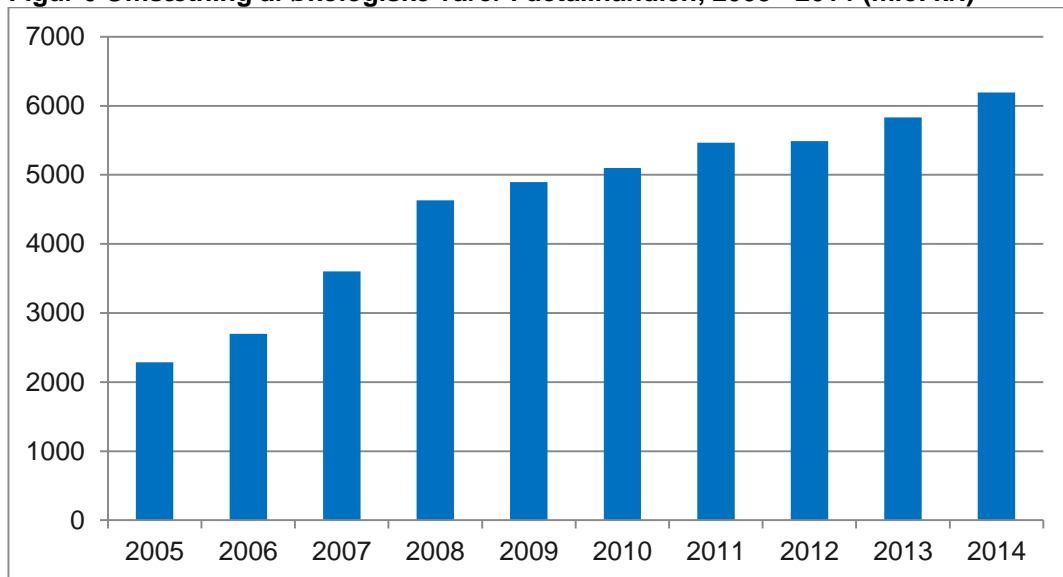
Salg af økologiske fødevarer

Den økologiske omsætning i detailhandlen har været stigende i samtlige år siden 2003, hvor Danmarks Statistik for første gang offentliggjorde tal for økologisalget i detailhandlen. Der blev i 2005 solgt økologiske varer for 2.285 mio. kr. i detailhandlen, og det er nu øget til 6.191 mio. kr. i 2014 – altså tæt på en tredobling i det seneste årti. Økologisalget steg i 2014 med 6,1% i forhold til året før. Ud over salget i detailhandlen blev der omsat for 1,3 mia. kr. til foodservicesektoren (grossister/catering til offentlige køkkener, skoleordninger, private kantiner og restauranter) og for 0,3 mia. alternative salgskanaler som gårdbutikker og stalddørssalg, samt for 0,3 mia. via andre salgskanaler som f.eks. internettet, specialbutikker, minimarkeder og tankstationer. Der blev således i alt solgt økologiske fødevarer for 8,1 mia. kr. i Danmark i 2014, svarende til et gennemsnitligt forbrug på omkring 1.450 kr. pr. dansker.

Den økologiske markedsandel i detailhandlen har Danmarks Statistik estimeret til 7,6% for 2014, hvor den året før var 7,2%. Det er samtidig den højeste økologiandel i hele Verden.

Detailkædernes økologisatsning er en vigtig årsag til, at økologisalget er steget med omkring 10% i første halvår 2015 i sammenligning med samme periode året før.

Figur 6 Omsætning af økologiske varer i detailhandlen, 2005 - 2014 (mio. kr.)

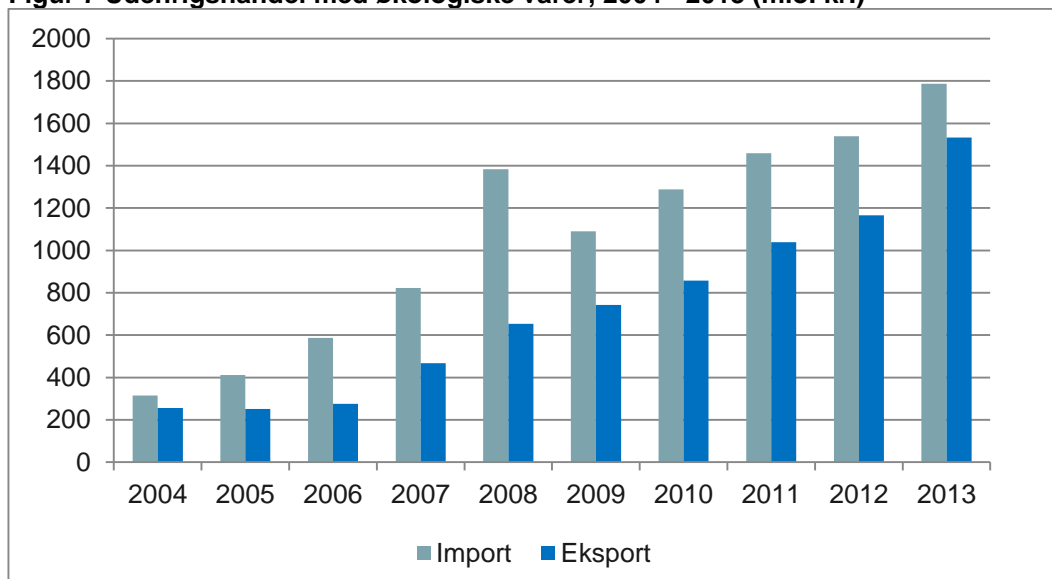

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken.

Udenrigshandel med økologiske fødevarer, 2004 - 2013

Danmarks udenrigshandel med økologiske fødevarer har udviklet sig med hastige skridt siden 2003, som var det første år hvor Danmarks Statistik har opgjort tal for handel med økologiske varer med udlandet. I 2003 eksporterede Danmark økologiske varer for 237 mio. kr., mens vi importerede for 303 mio. kr. Figuren viser, hvorledes det er gået med udenrigshandlen i den seneste tiårsperiode, idet der dog først i november 2015 offentliggøres tal for handlen i 2014.

Figur 7 Udenrigshandel med økologiske varer, 2004 - 2013 (mio. kr.)

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken.

Det fremgår af figuren, at Danmark har haft underskud på den økologiske handelsbalance med udlandet i alle årene, og dette til trods for at eksporten er omkring 5-doblet i ovenstående periode, men importen har ligeledes været jævnt stigende fra år til år. I 2013 steg

eksporten med 31 pct. i forhold til året før til i alt 1.533 mio. kr. og importen steg med 16 pct. til 1.787 mio. kr., svarende til at Danmark købte økologiske varer for 254 mio. kr. mere i udlandet end vi eksporterede.

Tyskland har i hele perioden været Danmarks suverænt vigtigste eksportmarked for økologiske varer, og tegnede sig i 2013 med 798 mio. kr. for i alt 52 pct. af Danmarks samlede eksport. Tyskland er især vigtig for den animalske eksport, hvor mælk og øvrige mejeriprodukter sammen med især svinekød tegner sig for langt hovedparten af eksporten.

Tyskland er også på importsiden den vigtigste samhandelspartner, efterfulgt af Holland. Importen udgøres især af frugt & grønt samt korn & foderstoffer og derudover eksotiske produkter som kaffe, te, kakao m.v.